Kinderen en geneesmiddelen: het zijn geen snoepjes

Haio: CORNELISSEN Lies , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: WILLEMSE Johan

Context: Uit voorgaand onderzoek van het socialistische ziekenfonds De Voorzorg-Antwerpen blijkt dat 83% van de ouders hun kinderen van 0 tot 6 jaar geneesmiddelen zonder voorschrift geeft. Ouders staan tegenwoordig steeds meer onder tijdsdruk en gaan over tot zelfmedicatie. Dit kan een goede evolutie zijn indien het correct gebeurt, maar is dit ook zo? Weten ouders hoe en wanneer ze die medicatie aan hun kinderen moeten toedienen en kennen ze voldoende de nevenwerkingen?

Onderzoeksvraag: In deze studie wordt nagegaan wat de kennis is van ouders over ziekte (koorts, hoest en verkoudheid) bij hun kind en wat hun kennis is over geneesmiddelen zonder voorschrift. Ten tweede wordt in dit onderzoek nagegaan hoe huisartsen en apothekers met behulp van een informatiefolder over koorts, hoest en verkoudheid, opgesteld door het FAGG, kunnen bijdragen aan gezondheidsvoorlichting i.v.m. niet-voorschriftplichtige geneesmiddelen voor kinderen.

Methode: Er werd in twee huisartsenpraktijken en vier apotheken een prospectief observationeel implementatieonderzoek verricht bij ouders over niet-voorschriftplichtige medicatie bij kinderen. Tijdens de voormeting werd een enqu?te aangeboden aan ouders met minstens 1 kind tussen 0 en 12 jaar n.a.v. een consultatie bij ??n van de artsen of n.a.v. het kopen van om het even welke medicatie bij de apotheker. Ad random werd aan de helft van deze ouders een folder meegegeven omtrent koorts, hoest en verkoudheid. Tijdens de nameting werd gevraagd dezelfde enqu?te opnieuw in te vullen en ge?nformeerd welke ouders de enqu?te reeds invulden en of ze toen een folder meekregen.

Resultaten: Uiteindelijk werden met de bevraging 289 ouders bereikt. Hiervan namen 24 ouders deel aan de interventie. Zowel in de voor- als nameting vermeldden ouders voornamelijk koortsstuipen en dehydratatie als meest voorkomende gevaren bij koorts. Bij koorts gaf de meerderheid van de ouders aan af te wachten of medicatie te geven die ze thuis nog hadden staan. Meer dan 40% van de ouders gaf al medicatie bij een temperatuur tussen 38?C en 38.5?C en zelfs 7% bij een temperatuur lager dan 38?C. Paracetamol werd het meest toegediend. Alternerend geven van paracetamol en ibuprofen gebeurde frequent. De helft van de ouders gaf paracetamol volgens het lichaamsgewicht. Voor ibuprofen waren de cijfers gelijkaardig. Toch wist ook ongeveer een derde van de ouders niet welke dosis ze moesten geven. Ibuprofen werd vaak te frequent (namelijk om de 4 uur) gegeven. In geval van hoest en verkoudheid wachtten de meeste ouders eveneens af. De meerderheid van de ouders (53,23% en 57,28%) gaf neusdruppels of neussprays in geval van een verkouden kind. Hierbij leek het grootste marktaandeel te gaan naar NesivineTM. Daarnaast werd er meer wel dan niet hoestsiroop gegeven, toenemend met de leeftijd van het kind. 28,6% van de ouders gaf reeds hoestsiroop bij kinderen onder 1 jaar. Vele ouders wisten echter niet welke neusspray of hoestsiroop ze hun kind gaven. De huisarts bleek zowel voor koortsmedicatie als medicatie in geval van hoest en verkoudheid een belangrijke bron van informatie te zijn. Tot slot gaf 58,70% van de ouders aan de nevenwerkingen van de koortswerende geneesmiddelen niet te kennen, daarenboven kende 62,90% en 62,14% van de ouders de nevenwerkingen van de neussprays en hoestsiropen die zij aan hun kinderen gaven niet. Zowel in de voor- als nameting bleek dat meer dan 40% van de ouders tevreden was en meer dan 50% van de ouders zeer tevreden was over hun huisarts. Bij de bevraging over de apothekers waren de cijfers vergelijkbaar.

Conclusie: De kennis van ouders over ziekte en medicatie die vrij te verkrijgen is bij de apotheker is behoorlijk goed. Ouders trachtten (t.o.v. ouders in andere landen) zo veel mogelijk zelfredzaam te zijn in de verzorging van een kind met koorts, hoest en/of verkoudheid. Toch werden nog enkele belangrijke fouten vastgesteld. Aangezien ouders aangaven dat de huisarts voor hen de belangrijkste bron van informatie is zowel voor koortsmedicatie als voor medicatie in geval van verkoudheid of hoest, is een tijdsinvestering in educatie via de huisarts en/of via de apotheker zeker zinvol.